

Sygn. akt I UK 536/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania J.A.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację ubezpieczonego J.A. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy podniósł, że bezsporne jest, że J.A. orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 15 października 2014 r. oraz komisji lekarskiej z dnia 15 grudnia 2014 r. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy od dnia 6 września 2012 r. Biorąc jednak pod uwagę ostatnie ubezpieczenie wnioskodawcy, niezdolność ta nie powstała w okresach ubezpieczenia lub w ciągu 18-tu miesięcy od ich ustania. Warunek ten w przypadku odwołującego spełniony zostałby gdyby jego niezdolność powstała najpóźniej w dniu 30 marca 2012 r. Jednakże jak wskazała biegła z zakresu okulistyki brak jest możliwości ustalenia, iż praktyczna jednooczość

opiniowanego istniała już w tej dacie. W aktach, poza wpisem z dnia 6 września 2012 r. dotyczącym praktycznej ślepoty oka lewego, brak jest innej dokumentacji z wcześniejszego okresu leczenia ubezpieczonego, co tym samym uniemożliwia ustalenie innej daty powstania niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, ubezpieczony nie spełnił także pozostałych warunków uzasadniających przyznanie mu świadczenia - nie wykazał on 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy, jak i przed zgłoszeniem wniosku o rentę. Nie spełnił też warunku z art. 58 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 28 lat, 11 miesięcy i 11 dni, nie został również uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, zaprezentowaną w pisemnych motywach wyroku i przyjął je za własne. Niemożność uzyskania dokumentacji leczenia ubezpieczonego uniemożliwiła ustalenie daty powstania jego niezdolności do pracy w okresie przed 6 września 2012 r. Okoliczność ta oraz brak legitymowania się przez apelującego warunkiem koniecznym do odstąpienia od wykazania co najmniej 5-letniego okresu na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia, to jest posiadaniem co najmniej 30-letniego okresu składkowego, czyniło w pełni zasadnym uznanie Sądu Okręgowego, iż nie zachodzi potrzeba dalszego kontynuowania postępowania dowodowego. Przepis art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stawia bowiem dwa wymogi dla ubezpieczonych mężczyzn: orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy i legitymowania się minimum 30-letnim okresem składkowym; brak jednego z nich - uaktualnia konieczność wykazania warunków z art. 58 ust. 2 ustawy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 12 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 4 oraz art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na naruszeniu przepisów postępowania, mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 286 k.p.c.

Na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ jest oczywiście uzasadniona z przyczyn wskazanych w punkcie I uzasadnienia. W sprawie zostały naruszone przepisy

prawa materialnego - art. 12 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 4 oraz art. 57 i 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest chybiony. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecnictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365).

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że skarżący wskazując na naruszenie przez Sąd Apelacyjny poszczególnych przepisów prawa materialnego, w rzeczywistości kwestionuje poczynione ustalenia faktyczne oraz ocenę dowodów. Skarżący poddaje bowiem w wątpliwość opinię biegłej sądowej z zakresu okulistyki, wskazując między innymi, że „jest ona nierzetelna i sprzeczna z dokumentacją medyczną, którą dysponuje ubezpieczony”. Zwraca również uwagę na konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność weryfikacji ustalenia daty powstania niezdolności ubezpieczonego do pracy przed dniem 6 września 2012 r., ze względu na brak możliwości uzyskania

zalanej dokumentacji medycznej z poradni okulistycznej. W tym zakresie zdaje się nie zauważać okoliczności wskazanej wyrażnie wyroku Sądu Apelacyjnego, iż „schorzeniem, którego stopień zaawansowania powoduje niezdolność ubezpieczonego do pracy jest stan narządu wzroku, zatem właściwym dla jego oceny była opinia biegłego okulisty”. Zarzut naruszenia prawa materialnego nie może być skutecznie uzasadniany próbą zwalczania ustaleń faktycznych, gdyż mogłaby ona ewentualnie odnieść zamierzony skutek wyłącznie w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2015 r., II CSK 408/14, LEX nr 1640240). Naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie nie polega na dokonaniu błędnych ustaleń faktycznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2015 r., V CSK 72/15, LEX nr 1784530).

Przedstawiona Sądowi Najwyższemu skarga stanowi w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy obu instancji. Skoro w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, nie mogą one zatem przemawiać również za oczywistą zasadnością skargi. Polemika skarżącego z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, prowadząca do zakwestionowania ustalonego przez ten sąd stanu faktyczny sprawy nie uzasadnia, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie można uznać za zasadne zarzutów sformułowanych jako zarzuty naruszenia prawa materialnego, które jednak w istocie sprowadzają się do polemiki z ustaleniami poczynionymi przez sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2013 r., III CSK 190/12, LEX nr 1324295).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mającego uzasadniać oczywistą zasadność skargi, zauważyć należy, że skarżący wskazuje na wykładnię tych przepisów w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 23 września 2011 r., dokonaną w uchwale składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., I UZP 5/05 (OSNP 2006 nr 19-20, poz. 305). Tymczasem uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy

jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., III CSK 272/16, LEX nr 2273373).

Nadto przyjęcie powyższej interpretacji art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mogłoby być uzasadnione jedynie przy założeniu, że skarżący nabył prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na warunkach określonych w art. 57 ust. 2 tej ustawy przed dniem 23 września 2011 r. Tymczasem okoliczność ta nie wynika ani z ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy *meriti* ani nie można przyjąć, jak chce skarżący, że zostałaby ustalona przez biegłego z zakresu medycyny pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się natomiast, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest podanie przez skarżącego, drogą odrębnego wywodu, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, LEX nr 2156603).

Sumą przedstawionych rozważań jest konkluzja o nie wystąpieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Analiza akt i środka zaskarżenia nie upoważnia również do twierdzenia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie czy doszło do nieważności postępowania.

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.